

sahkopostitse@tem.fi

Lähettäjä: Kirjaamo TEM
Lähetetty: 23. toukokuuta 2014 15:51
Vastaanottaja: sahkopostitse@tem.fi
Aihe: VL: Lausuntopyyntönnne 07.05.2014 - Dnro 1267/03/2014
Liitteet: Lausunto_TEM_1267.03.pdf; WP29_4.2007.pdf

Lähettäjä: ana.maria.delfino-valin@om.fi [<mailto:ana.maria.delfino-valin@om.fi>] **Puolesta** tietosuoja@om.fi

Lähetetty: 23. toukokuuta 2014 15:38

Vastaanottaja: Kirjaamo TEM; North Laura TEM

Aihe: Lausuntopyyntönnne 07.05.2014 - Dnro 1267/03/2014

Tietosuojavaltuutetun lausunto liitteenä.

Ystävällisin terveisin

Ana Delfino-Valin

LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo@tem.fi ja laura.north@tem.fi

Viitaten lausuntopyyntöönne hallituksen esityksestä energiatehokkuuslaiksi ja laeiksi sähkömarkkinalain ja sähkö- ja maakaasumarkkinalain valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriöstä on pyydetty tietosuojavaltuutetun lausuntoa hallituksen esityksestä energiatehokkuuslaiksi ja laeiksi sähkömarkkinalain ja sähkö- ja maakaasumarkkinalain valvonnasta annetun lain muuttamiseksi. Henkilötietojen määritelmä on sisällytetty 1 artiklaan.

Kiitän mahdollisuudesta lausua asiasta ja esitän kommenttini kahdesta kysymyksestä.

Henkilötieto ja sen käsite

"Ehdotetut valtuutussäännökset on rajoitettu koskemaan teknisluonteisia yksityiskohtia, eikä niihin sisällytettäisi henkilötietoja."

Huomautan tältä osin, että kokemukseni mukaan henkilötieto tulkitaan arkikielessä usein suppeammaksi kuin mitä se on tietosuoja koskevassa lainsäädännössä tarkoitettu. Henkilötietolain (523/1999) 3 §:n 1 kohdan mukaan henkilötiedolla tarkoitetaan kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi.

EU:n lainsäätäjän tarkoitus on ollut antaa henkilötiedoille laaja merkitys, mikä näkyy koko lainsäädäntöprosessissa. Komission alkuperäisessä ehdotuksessa todetaan, että "kuten yleissopimuksessa 108, tässä on otettu käyttöön laaja määritelmä, jotta kaikki tiettyyn henkilöön mahdollisesti liitettävät tiedot tulisivat katettua"

Komission muutetussa ehdotuksessa huomautetaan, että "muutetussa ehdotuksessa täytetään parlamentin toive siitä, että 'henkilötietojen' määritelmän olisi oltava mahdollisimman yleisluonteinen, jotta se kattaa kaikki tunnistettavissa olevaa henkilöä koskevat tiedot". Myös neuvosto otti huomioon tämän toiveen yhteisessä kannassaan. Direktiivin säännösten tarkoituksena on suojella yksityishenkilöitä. Henkilötietodirektiivi on implementoitu lainsäädäntöömme henkilötietolailla.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00

Euroopan unionin tietosuojatyöryhmä on katsonut esimerkiksi auton huoltotietojen tietyin edellytyksin olevan henkilötietoja.

Automekaanikon tai -korjaamon ylläpitämät auton huoltotiedot sisältävät tietoja autosta: matkamittarilukeman, huoltotarkastusten päivämäärät, tekniset ongelmat ja kunnon. Tiedot liitetään tiettyyn rekisteri- ja moottorinumeroon, jotka puolestaan voidaan yhdistää omistajaan. Kun korjaamo yhdistää auton ja omistajan tiedot laskutusta varten, ne "koskevat" omistajaa tai kuljettajaa. Jos tiedot yhdistetään autoa huoltaneeseen mekaanikkoon tämän tuottavuuden määrittelemiseksi, ne "koskevat" myös mekaanikkoa.

Teknisluonteiset tiedot saattavat siis olla henkilötietoja. Lisätietoja henkilötiedon käsitteestä saa tietosuojatyöryhmän. Lausunnosta henkilötiedon käsitteestä 4/2007, joka on tämän asiakirjan liitteenä.

Energiakatselmuksen vastuuhenkilöt

Yksityiskohtaisissa perusteluissa on 12 §:n osalta todettu, että vastuuhenkilöt rekisteröidään energiakatselmusten vastuuhenkilöistä pidettävään rekisteriin. Tuosta rekisteristä säädetään lakiehdotuksen 17 §:ssä siten, että energiavirasto pitää rekisteriä yritysten energiakatselmusten vastuuhenkilöistä. Huomautan, että rekisterin tietosisältö tulee ilmetä laista. Myös rekisterin sisällön oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen on tärkeä kiinnittää huomiota, esim. siihen, miten rekisteristä poistetaan henkilöitä kuolemantapausten yhteydessä, ja miten henkilö itse voi niin halutessaan päästä sieltä pois.

Ehdotetussa laissa ei ole säädetty ko. julkisen tietojärjestelmän viemisestä avoimeen tietoverkkoon. Haluan kuitenkin tähdentää, että jos tarkoituksena on luovuttaa henkilötietoja avoimessa tietoverkossa, tulee siitä säätää laissa. Tältä osin viittaa esim. siihen, mitä lain terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) 24 c §:ssä on säädetty julkisesta tietopalvelusta.

Viranomaisen henkilörekistereistä voidaan luovuttaa henkilötietoja verkossa, jos siitä on nimenomaisesti säädetty laissa. Jotta henkilötietojen luovuttamisesta avoimen verkon kautta voidaan säätää laissa, tulee henkilötietojen käsittelyn olla asiallisesti perusteltua rekisterinpitäjän toiminnan kannalta ja lisäksi tietojen tällaisen luovuttamisen tulee olla tarpeellista kyseisessä toiminnassa. Olen katsonut, että henkilötietojen vieminen avoimeen verkkoon, on henkilötietojen sähköistä luovuttamista. Tällöin luovutuksen saajia ovat kaikki, jotka voivat Internetiä käyttää ja kyseistä sivua katsella. Vietyään henkilötietoja avoimeen verkkoon, rekisterinpitäjä ei käytännössä voi enää hallita niiden käyttöä tai arvioida tietojen käyttötarkoitusta.

Lopuksi

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatus yksityiselämän suojan piiriin. Kysymys on kaiken kaikkiaan sitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00

henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. Nämä näkökohdat soveltuvat henkilötietojen käytön sääntelyyn laajemminkin.

Lisätietoja saatte tarvittaessa puhelimitse allekirjoittaneelta esittelijältä, numerosta 029-5666733.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Katja Ahola

Liitteet

Euroopan unionin tietosuojatyöryhmän lausunto henkilötiedon käsitteestä 4/2007

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Henkilötietolain (523/1999) 38 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja käyttää päätösvaltaa siten kuin tässä laissa säädetään.

Henkilötietolain 40 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, ettei lainvastaista menettelyä jatketa tai uusita. Tarvittaessa tietosuojavaltuutetun on saatettava asia tietosuojalautakunnan päätettäväksi taikka ilmoitettava syytteeseen panoa varten.

Henkilötietolain 40 §:n 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Tietosuojavaltuutettu valvoo yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (työelämän tietosuojalaki) (759/2004) 22 §:n mukaan lain noudattamista yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 32 §:n mukaan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on valvoa mm. lain 7 lukuun (26-29 §) sisältyvien suoramarkkinointia koskevien säännösten noudattamista.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00